

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Αρ. πρωτ. 2246

Αθήνα, 20/5/2015

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

[2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ]

Έγγραφο Διαβούλευσης¹

1. Σύγκρουση συμφερόντων
2. Λόγοι αποκλεισμού
3. Πάγιοι όροι συμμετοχής ενώσεων οικονομικών φορέων

1

1. Το παρόν έγγραφο δεν περιέχει κανενός είδους νομική δέσμευση ούτε διαθέτει νομική ισχύ.

Περιεχόμενα
Σελ.

Περιεχόμενα

.....
2

A. Οι νέες οδηγίες και το έργο της ενσωμάτωσής τους
..... 3

B. Μεθοδολογία και διαδικασία διαβούλευσης
..... 4-5

Γ. Επιλογές – Ερωτήσεις προς διαβούλευση
..... 6-18

Δ. Στοιχεία επικοινωνίας
..... 19

Παράρτημα

(Διατάξεις Οδηγίας 2014/24/ΕΕ & Οδηγίας 2014/25/ΕΕ και λοιπές διατάξεις του εθνικού δικαίου)
..... 20-48

A. Οι νέες οδηγίες και το έργο της ενσωμάτωσής τους

Η πολιτική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και η αναθεώρηση των σχετικών οδηγιών εντάχθηκε σε συνολικό πρόγραμμα με σκοπό τον ριζικό εκσυγχρονισμό των δημοσίων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συμβάλλοντας στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής “Ευρώπη 2020” για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η μεταρρύθμιση της νομοθεσίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτέλεσε μία από τις δώδεκα δράσεις προτεραιότητας της πράξης για την ενιαία αγορά που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2011. Στο πλαίσιο αυτό, υιοθετήθηκαν, τον Ιανουάριο του 2014, και δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις 28/3/2014, οι τρεις νέες οδηγίες²:

- 2014/23/ΕΕ (L94), για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών (για πρώτη φορά χωριστή οδηγία για τις παραχωρήσεις).
- 2014/24/ΕΕ (L94), για τις δημόσιες συμβάσεις (στον κλασικό τομέα) προς αντικατάσταση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ και
- 2014/25/ΕΕ (L94), για τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΟΚΩ) προς αντικατάσταση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

Οι οδηγίες τέθηκαν σε ισχύ στις 17 Απριλίου 2014.

Τα κράτη μέλη έχουν 24 μήνες για την ενσωμάτωση των διατάξεων των νέων οδηγιών στο εθνικό δίκαιο, ενώ ειδικά για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα έχουν 30 μήνες επιπλέον. Τούτο συνεπάγεται ότι **η Ελλάδα υποχρεούται να εναρμονίσει τις ρυθμίσεις της εσωτερικής της έννομης τάξης με αυτές των νέων Οδηγιών της Ε.Ε. μέχρι την 18η Απριλίου 2016.**

Δυνάμει του άρθρου 2 παρ. 2 περ. (β) του ν. 4013/2011 (Α/204), η **Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων** έχει καταστεί αρμόδια και φέρει την ευθύνη για την εισήγηση ρυθμίσεων προς την Κυβέρνηση και τη Βουλή αναφορικά με την ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Προς τον σκοπό αυτό και προκειμένου πρωτίστως να τηρηθεί η ως άνω ορισθείσα προθεσμία ενσωμάτωσης των παραπάνω Οδηγιών, η Αρχή ορίστηκε ως σημείο επαφής για το έργο της ενσωμάτωσης των οδηγιών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έχει συγκροτήσει, με πρωτοβουλία της, Ομάδες Εργασίας με έργο την προετοιμασία και εισήγηση προς τα αρμόδια κυβερνητικά όργανα πράξεων ενσωμάτωσης³ των νέων οδηγιών. Στις εν λόγω ομάδες εργασίας συμμετέχουν, πλην των νομικών εμπειρογνομόνων της Αρχής και εκπρόσωποι των καταρχήν αρμόδιων Υπουργείων (Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, Γενική Γραμματεία Υποδομών, Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ, Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας), καθώς και της Μονάδας Παρακολούθησης Διαγωνισμών & Συμβάσεων του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (Μο.Πα.Δι.Σ/ΚΔΕΟΔ).

2

Τα πλήρη κείμενα των τριών νέων οδηγιών μπορείτε να βρείτε και στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. www.eaadhsy.gr & www.hsppa.gr

3 Για λόγους οικονομίας στο παρόν έγγραφο οι όροι “πράξη ενσωμάτωσης”, “νομοθετικό κείμενο”, “νομοθέτημα”, και “κείμενο” χρησιμοποιούνται με το ίδιο νόημα και δεν προσδιορίζουν απαραίτητα τον τύπο νομοθετήματος (νόμος, π.δ. κλπ).

B. Μεθοδολογία και διαδικασία διαβούλευσης

Μέχρι σήμερα δεν είθισται να διενεργείται ευρεία διαβούλευση για θέματα ενσωμάτωσης οδηγιών δημοσίων συμβάσεων στην εθνική έννομη τάξη.

Δεδομένου ότι οι οδηγίες αφενός παρέχουν επιλογές στα κράτη μέλη και αφετέρου τους επιβάλλουν υποχρεώσεις και με σκοπό, τόσο την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση αυτών των διαθέσιμων επιλογών, όσο και την ορθότερη και αποτελεσματικότερη τήρηση των υποχρεώσεων από την πλευρά της Ελλάδας, αποφασίσθηκε η διενέργεια ευρείας, ουσιαστικής και σε ένα αρχικό στάδιο διαβούλευσης, προκειμένου να σταθμιστούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε επιλογής και ενδεχομένως να ανευρεθούν και λύσεις στις όποιες αγκυλώσεις. Στην απόφαση όμως αυτή οδήγησε και ένα άλλο χαρακτηριστικό των νέων οδηγιών, η ύπαρξη περισσότερων επιλογών στα κράτη μέλη, η οποία οφείλεται ιδίως στην θεώρηση των δημοσίων συμβάσεων ως ενός αγορακεντρικού εργαλείου που πρέπει να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής “Ευρώπη 2020” για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, παράλληλα με τη διασφάλιση της πλέον αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων, την διευκόλυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις δημόσιες συμβάσεις και την αξιοποίηση των τελευταίων για την επίτευξη κοινών κοινωνικών στόχων (στρατηγική χρήση δημοσίων συμβάσεων)⁴.

Υπογραμμίζεται ότι η διαβούλευση περιορίζεται αυστηρά στις επιλογές που παρέχουν οι νέες οδηγίες στα κράτη μέλη και σε καμία περίπτωση στις υποχρεώσεις που επιβάλλονται. Ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις τίθενται ερωτήσεις σχετικά με τα μέτρα που ενδείκνυται ή πρέπει να ληφθούν από το κράτος ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τις οδηγίες (εφαρμοστικά μέτρα, τα οποία μπορεί να αφορούν είτε ρυθμίσεις ουσίας, είτε, ιδίως, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας δημοσίων φορέων ή διαδικαστικές ρυθμίσεις).

Σε συνέχεια των παραπάνω σχεδιάστηκε μία άτυπη -μη θεσμοθετημένη- διαδικασία η οποία στόχο έχει να:

- είναι κατά το δυνατόν πιο ευέλικτη,
- θέσει τα βασικά ζητήματα σε ένα χρονικό στάδιο πριν την οριστική σύνταξη των πράξεων ενσωμάτωσης,
- απευθυνθεί σε συγκεκριμένους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που είτε είναι αρμόδιοι/ενδιαφερόμενοι για συγκεκριμένα ζητήματα που άπτονται των οδηγιών (π.χ. θέματα εργατικής, περιβαλλοντικής νομοθεσίας), είτε εμπλέκονται με οιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (π.χ. αναθέτουσες αρχές, κεντρικές αναθέτουσες αρχές, οικονομικοί φορείς και ενώσεις αυτών) και
- εκταθεί πριν και πέραν της θεσμοθετημένης διαδικασίας διαβούλευσης του ν. 4048/2012 - που θα ακολουθήσει μετά την οριστικοποίηση από την Κυβέρνηση των σχεδίων των πράξεων ενσωμάτωσης, δεδομένου ότι η πείρα έχει δείξει ότι στο χρονικό σημείο που συνήθως διενεργείται η διαδικασία αυτή (λίγο πριν την κατάθεση των νομοσχεδίων στη Βουλή) δεν υπάρχει επαρκής χρόνος να ενσωματωθούν βασικές στρατηγικές επιλογές του κράτους/κυβέρνησης.

Προκειμένου να επιτευχθεί η ευρύτερη και ουσιαστικότερη δυνατή διαβούλευση αλλά και για λόγους διαφάνειας:

- κατεβλήθη προσπάθεια να αποτυπωθεί και να ανευρεθεί το σύνολο των εμπλεκόμενων δημοσίων και ιδιωτικών φορέων προς τους οποίους θα στοχεύσει η διαβούλευση αποστέλλοντας τους τα σχετικά έγγραφα διαβούλευσης (είτε ειδικά είτε γενικά),
- τα έγγραφα διαβούλευσης που θα απευθύνονται στο ευρύ κοινό (και όχι μόνο σε στοχευμένους αποδέκτες) θα αναρτώνται τόσο στην ιστοσελίδα της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, www.eaadhsy.gr και www.hsppa.gr όσο και στην ιστοσελίδα της Ανοικτής Διακυβέρνησης www.opengov.gr δεδομένου ότι οι φορείς είναι

4 βλ. αιτ. σκέψη (2) οδηγίας 2014/24/ΕΕ και αιτ. σκέψη (4) οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

εξοικειωμένοι σε διαδικασίες διαβούλευσης που διεξάγονται σε αυτόν τον διαδικτυακό τόπο,

- πέραν των ανωτέρω, σε περίπτωση που οι αποδέκτες των εγγράφων διαβούλευσης θεωρούν ότι πρέπει αυτά (όλα ή κάποια εξ αυτών) να απευθυνθούν σε κάποιον επιπλέον ειδικότερο αρμόδιο/εμπλεκόμενο φορέα/υπηρεσία, παρακαλούνται, είτε να τα διαβιβάζουν οι ίδιοι, είτε να αποστέλλουν σχετική ειδοποίηση με τα στοιχεία επικοινωνίας του φορέα αυτού στην ηλεκτρονική διεύθυνση **odigies@eaadhsy.gr**, ώστε η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. να τον περιλάβει στη λίστα αποδεκτών.

Μετά το πέρας της διαβούλευσης θα υπάρξει ενημέρωση για τις ληφθείσες απαντήσεις. Το σύνολο ή μέρος των απαντήσεων που θα σταλούν ενδέχεται να δημοσιοποιηθεί.

Γ. Επιλογές και ερωτήσεις προς διαβούλευση

Στο κεφάλαιο αυτό τίθενται και διευκρινίζονται οι βασικές **επιλογές** στις οποίες πρέπει να προβεί το κράτος μέλος κατά την ενσωμάτωση των νέων οδηγιών, αναφορικά με τη Θεματική Ενότητα: "1. Σύγκρουση συμφερόντων, 2. Λόγοι αποκλεισμού, 3. Πάγιοι όροι συμμετοχής ενώσεων οικονομικών φορέων", υπογραμμίζονται κάποια θεμελιώδη ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη, δίδονται διευκρινίσεις και τίθενται ορισμένες συγκεκριμένες **ερωτήσεις/θέματα** προς τους εμπλεκόμενους -δημόσιους και ιδιωτικούς- φορείς για απάντηση με χρήση ελεύθερου κειμένου.

Οι αποδέκτες του παρόντος εγγράφου παρακαλούνται να εξετάσουν τις σχετικές επιλογές και να καταθέσουν τις προτάσεις/απαντήσεις τους, αφού μελετήσουν τις συναφείς διατάξεις των οδηγιών, αναφέροντας συνοπτικά [με χρήση ελεύθερου κειμένου] τους λόγους για τις απαντήσεις τους.

Παρακαλούνται στις προτάσεις τους να αναφέρουν σε ποια συγκεκριμένη επιλογή-ερώτηση-θέμα απαντούν.

Οι απαντήσεις θα συνδράμουν ιδιαίτερα στην καταγραφή και προσπάθεια εξισορρόπησης των διαφόρων επιχειρημάτων και στην πληροφόρηση των αρμόδιων κυβερνητικών οργάνων για τις συνιστώμενες επιλογές/λύσεις.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α:
ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ
(Άρθρα 24 Οδηγίας 2014/24 και 42 Οδηγίας 2014/25)

ΘΕΜΑ 1: Κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και τη θεραπεία συγκρούσεων συμφερόντων

Διευκρινίσεις: Σύμφωνα με τις διατάξεις των νέων Οδηγιών⁵, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και τη θεραπεία συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Στο εθνικό δίκαιο⁶ πρόσφατα περιελήφθησαν διατάξεις που αφορούν τόσο στην πρόληψη⁷, όσο και σε καταστάσεις κατά τις οποίες είτε διαπιστώνεται σύγκρουση συμφερόντων⁸, είτε εντοπίζονται ειδικές σχέσεις⁹ που ενδέχεται να προκύψουν κατά τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων (συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού καθώς και της προετοιμασίας της διαδικασίας και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης) και καθιερώνεται υποχρέωση της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής να τεκμηριώνει σε χωριστή έκθεση που περιλαμβάνεται στο φάκελο της σύμβασης των μέτρων που έλαβε.¹⁰

ΕΠΙΛΟΓΗ 1:

Κρίνετε σκόπιμο, κατά την ενσωμάτωση των ως άνω Οδηγιών στο εθνικό δίκαιο:

α) να περιληφθεί γενική πρόβλεψη για την υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση του φαινομένου της σύγκρουσης συμφερόντων με το βάρος της εξειδίκευσης αυτών στις αναθέτουσες αρχές για κάθε συγκεκριμένη διαδικασία ή

β) να περιληφθούν συγκεκριμένα "κατάλληλα μέτρα". Παρακαλείσθε να προτείνετε τέτοια μέτρα, προκειμένου να ενσωματωθούν με το βέλτιστο δυνατό τρόπο τα οριζόμενα στις Οδηγίες σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων; *[με χρήση ελεύθερου κειμένου]*

Παρακαλείσθε στην απάντησή σας να λάβετε υπόψη σας τις πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις του Ν. 4281/2014, καθώς και το άρθρο 7 του ν. 2690/1999 και να προσδιορίσετε, αν, κατά την άποψή σας, τα προβλεπόμενα στον ως άνω νόμο μέτρα είναι επαρκή και κατάλληλα και αν πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη διαφορετικών ή/και επιπλέον μέτρων στην πρόληψη, **ή/και** στη διαπίστωση σύγκρουσης συμφερόντων, **ή/και** στον εντοπισμό ειδικών σχέσεων.

5 Άρθρα 24 Οδηγίας 2014/24/ΕΚ και 42 Οδηγίας 2014/25/ΕΚ

6 Άρθρο 45 του Ν. 4281/2014, Άρθρο 7 ν. 2690/1999

7 Παράγραφος 4 άρθρου 45 ανωτέρω

8 Παράγραφος 5 άρθρου 45 ανωτέρω

9 Παράγραφος 5 άρθρου 45 ανωτέρω

10 Υπενθυμίζεται στους φορείς πως διατάξεις σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων (έννοια κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων, πρόσωπα που διέπονται, συνέπειες – κυρώσεις), υφίστανται και σε νομοθετικά κείμενα που διέπουν τη συμπεριφορά υπαλλήλων, όπως ενδεικτικά στο άρθρο 36 του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Ν. 3528/2007- ΦΕΚ Α 26), στο άρθρο 2 του Ν. 4057/2012 (Α 54) "Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.", με το οποίο καθιερώνεται [παρ. 1. (β) και (ιδ)] σχετικό πειθαρχικό παράπτωμα καθώς και στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999, ως ισχύει), άρθρο 7 παρ. 2 και 3 για τα όργανα και τα μέλη συλλογικών οργάνων της διοίκησης.

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Επιλογή 1:

ΕΡΩΤΗΣΗ 2: Στο παραπάνω πλαίσιο θεωρείται σκόπιμο:

- (i) να γνωστοποιείται η διαπίστωση/εντοπισμός και σε άλλες Αρχές /φορείς/όργανα του Δημοσίου, **ή/και**
- (ii) να προβλέπεται η επιβολή διοικητικών ή/και πειθαρχικών ή/και ποινικών κυρώσεων σε περίπτωση μη λήψης των κατάλληλων μέτρων; [προσδιορίστε με χρήση ελεύθερου κειμένου]

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 2:

ΕΠΙΛΟΓΗ 3: Σε περίπτωση που στην *Επιλογή 1* επιλεγεί το (β) παρακαλείσθε να προσδιορίσετε το πλέον ενδεδειγμένο (νομικό) εργαλείο, λαμβάνοντας υπόψη τη δεσμευτικότητα τους, για την υιοθέτηση των “κατάλληλων μέτρων”;

- (i) μέσω της πράξης ενσωμάτωσης των Οδηγιών, **ή**
- (ii) με κανονιστική πράξη, **ή**
- (iii) με διοικητικές πράξεις της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής, **ή**
- (iv) με έκδοση Κατευθυντήριων Οδηγιών (μη δεσμευτικών) προς τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, **ή**
- (v) άλλο **ή**
- (vi) με συνδυασμό των ανωτέρω (προσδιορίστε)

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Επιλογή 3:

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Ποιες καταστάσεις- περιπτώσεις θεωρείτε ότι πρέπει να καλύπτονται από την έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων προκειμένου να ενσωματωθούν στο εθνικό μας δίκαιο επαρκώς και καταλλήλως οι σχετικές διατάξεις των Οδηγιών; [με χρήση ελεύθερου κειμένου]

Διευκρινίσεις: Σύμφωνα με τις διατάξεις των νέων Οδηγιών¹¹, η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει κατ' ελάχιστον οποιαδήποτε κατάσταση κατά την οποία μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής¹² τα οποία εμπλέκονται στη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης ή μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της έχουν, άμεσα ή έμμεσα,

11 Άρθρα 24 Οδηγίας 2014/24/ΕΚ και 42 Οδηγίας 2014/25/ΕΚ.

12 ή παρόχου υπηρεσιών για τη σύναψη σύμβασης, σε περίπτωση που υπάρχει, και που ενεργεί εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής

χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να εκληφθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης.

Στο εθνικό μας δίκαιο¹³, η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων είναι ευρύτερη από την αντίστοιχη της Οδηγίας, καλύπτει περισσότερες περιπτώσεις και κατά συνέπεια είναι πιο αυστηρή σε σχέση με τη ρύθμιση της Οδηγίας. Κατά την απάντηση στην ερώτηση αυτή, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι προβλεφθέντες βαθμοί συγγένειας στη σχετική διάταξη του ν. 4281/2014¹⁴

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 4:

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Θεωρείτε πως πρέπει να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων των Οδηγιών σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων¹⁵ και στους υπεργολάβους, ως προβλέπεται στις διατάξεις του Ν. 4281/2014¹⁶; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, παρακαλώ προσδιορίστε το σημείο της αλυσίδας της υπεργολαβίας έως του οποίου θεωρείτε πως πρέπει να επεκταθεί αυτό (π.χ. στον κύριο υπεργολάβο ή στους υπεργολάβους του υπεργολάβου και ούτω καθεξής στην αλυσίδα της υπεργολαβίας) *[με χρήση ελεύθερου κειμένου]*

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 5:

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: Σε ο, τι αφορά στη χωριστή έκθεση που περιλαμβάνεται στο φάκελο της σύμβασης αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, ποια ειδικότερα στοιχεία θεωρείτε πως πρέπει να περιλαμβάνει η εν λόγω έκθεση ; παρακαλώ προσδιορίστε *[με χρήση ελεύθερου κειμένου]*

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 6:

13 Παράγραφος 2 του άρθρου 45 του Ν. 4281/2014.

14 Στην περίπτωση (γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 45 Ν. 4281/2014.

15 Άρθρα 24 Οδηγίας 2014/24 και 42 Οδηγίας 2014/25.

16 Παράγραφος 7 άρθρου 45 Ν. 4281/2014.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄
"ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ"

ΕΡΩΤΗΣΗ 7:

A) Για τις περιπτώσεις υποχρεωτικού αποκλεισμού που προβλέπονται στις παρ. 1 & 2 του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (βλ. υποσημείωση)¹⁷:

i) κρίνετε σκόπιμη πρόβλεψη για παρέκκλιση από αυτόν σε περιπτώσεις που συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος¹⁸ (μόνο για τον αποκλεισμό για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 57 παρ. 2);

ii) κρίνετε σκόπιμη πρόβλεψη για παρέκκλιση από αυτόν σε περιπτώσεις που ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν δεν έχουν καταβληθεί μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των

17 Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας έναν οικονομικό φορέα όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 59, 60 και 61, ή προκύπτει άλλως ότι υπάρχει τελεσίδικη απόφαση εις βάρος του για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαisiού 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου (32)·

β) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαisiού 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου, καθώς και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο της αναθέτουσας αρχής ή του οικονομικού φορέα·

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαisiού 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ή ηθική αυτοουργία, συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής·

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό.

Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή με τις νομικές διατάξεις του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής.

Επιπλέον, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλείει ή να υποχρεώνεται από τα κράτη μέλη να αποκλείει οποιονδήποτε οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας, εάν μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Η παρούσα παράγραφος παύει να εφαρμόζεται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους.

18 άρθρο 57 παρ. 3 εδ. α Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω αθέτησης των υποχρεώσεων του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα πριν την εκπνοή της προθεσμίας αίτησης συμμετοχής ή, σε ανοικτές διαδικασίες, της προθεσμίας υποβολής προσφοράς¹⁹;

B) Αναφέρατε εάν οι απαντήσεις σας στα (i)-(ii) ισχύουν και για διαδικασίες συμβάσεων των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο Κεφάλαιο II άρθρα 7-14 της Οδηγίας 25/2014 (φυσικό αέριο, θερμότητα, ηλεκτρισμός, ύδωρ, υπηρεσίες μεταφορών, λιμένες και αερολιμένες, ταχυδρομικές υπηρεσίες, εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου και αναζήτηση ή εξόρυξη άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων) από φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών και εάν όχι αναφέρατε αναλυτικά ποια σημεία θεωρείται κρίσιμα να διαφοροποιηθούν για τις δραστηριότητες αυτές. Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας²⁰.

Διευκρινίσεις: Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στα A (i-ii) ή/και B παρακαλείστε να προτείνετε, αναφέροντας συγκεκριμένα παραδείγματα, το όργανο (υφιστάμενο ή νέο), τον χρόνο (π.χ κατά τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης ή κατά την αξιολόγηση των προσφορών) και τη διαδικασία ενεργοποίησης της σχετικής παρέκκλισης. Σημειώνεται ότι η αθέτηση υποχρεώσεων όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης αποτέλεσε διαχρονικά, σε επίπεδο οδηγιών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, προβλεπόμενο λόγω αποκλεισμού αν και δυνητικό. Με τις νέες οδηγίες, η αθέτηση των εν λόγω υποχρεώσεων οδηγεί σε υποχρεωτικό αποκλεισμό εφόσον η αθέτηση έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ αλλά, κατ' εξαίρεση, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό για επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 7:

ΕΡΩΤΗΣΗ 8:

A) Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί «με κατάλληλα αποδεικτικά μέσα» –δεδομένου ότι δεν υπάρχει σχετική τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή διοικητική απόφαση με δεσμευτική ισχύ- να αποδείξει ότι ο υποψήφιος οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, κρίνετε σκόπιμο η συμμετοχή του υποψηφίου να αποκλείεται υποχρεωτικά πάντα από την α.α. ή να εναπόκειται στη διακριτική της ευχέρεια εφόσον συντρέχει μια ή περισσότερες από τις προαναφερθείσες καταστάσεις με σχετική πρόβλεψη στα έγγραφα της σύμβασης, εκτιμώντας ad hoc το είδος της υπό ανάθεσης σύμβασης και τις ειδικές κάθε φορά περιστάσεις και απαιτήσεις αυτής;

19 άρθρο 57 παρ. 3 εδ. β Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

20 άρθρο 80 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

Β) Ποια μπορούν κατά την κρίση σας και με βάση την εμπειρία σας να αποτελέσουν τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα (πλην της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης ή διοικητικής απόφασης με δεσμευτική ισχύ);

Γ) Αναφέρατε εάν οι απαντήσεις σας στα Α-Β ισχύουν και για διαδικασίες συμβάσεων των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο Κεφάλαιο ΙΙ άρθρα 7-14 της Οδηγίας 25/2014 (φυσικό αέριο, θερμότητα, ηλεκτρισμός, ύδωρ, υπηρεσίες μεταφορών, λιμένες και αερολιμένες, ταχυδρομικές υπηρεσίες, εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου και αναζήτηση ή εξόρυξη άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων) από Φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών και εάν όχι αναφέρατε αναλυτικά ποια σημεία θεωρείται κρίσιμα να διαφοροποιηθούν για τις δραστηριότητες αυτές. Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Διευκρινίσεις: Η επιλογή αυτή αποτελεί νέα ρύθμιση²¹ που ουσιαστικά δίνει τη δυνατότητα επέκτασης και σε περιπτώσεις απόδειξης με άλλα μέσα – πλην των περιπτώσεων απόδειξης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή διοικητική απόφαση με δεσμευτική ισχύ- του υποχρεωτικού λόγου αποκλεισμού που προβλέπεται στο άρθρο 57 παρ. 2 υποπ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και αφορά στην αποδεδειγμένη μη καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Επισημαίνεται συναφώς ότι οι οδηγίες²² καθορίζουν τα αποδεικτικά μέσα για την απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής²³ των υποψηφίων. Για κάποια εξ αυτών ο προσδιορισμός τους στις οδηγίες είναι εξειδικευμένος, ενώ για άλλα ορίζεται ότι ισχύουν τα πιστοποιητικά που εκδίδονται από τις αρμόδιες, κατά το εθνικό δίκαιο, αρχές του κράτους μέλους. Τέλος, για ορισμένους λόγους αποκλεισμού²⁴, καθώς και για την απόδειξη της καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας²⁵, οι οδηγίες δεν περιέχουν καμία σχετική πρόβλεψη για τα αποδεικτικά μέσα. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να παρέχουν επίσημη δήλωση στις περιπτώσεις που δεν εκδίδονται τα σχετικά έγγραφα/πιστοποιητικά ή όταν τα εκδιδόμενα δεν καλύπτουν όλες τις παραπάνω περιπτώσεις. Τέλος, υποχρεούνται να παρέχουν στη διάθεση των άλλων κρατών μελών, εφόσον το ζητούν, πληροφορίες σχετικά με τα αποδεικτικά μέσα για την απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού²⁶, της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής²⁷ των υποψηφίων και της συμμόρφωσης με ποιοτικά και περιβαλλοντικά πρότυπα²⁸.

Κατά την απάντηση στην εν λόγω ερώτηση απαιτείται να συμπεριληφθούν τα πιστοποιητικά/έγγραφα με τα οποία θα παρέχονται οι σχετικές αποδείξεις. Σε περίπτωση ύπαρξης βάσης δεδομένων/αρχείου από την οποία θα μπορούσαν να αντλούνται τα εν λόγω στοιχεία, δέον είναι να αναφερθεί επίσης.

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 8:

21 άρθρο 57 παρ. 2 υποπ. 2 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

22 άρθρα 60 και 62 και Παράρτημα ΧΙΙ Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και αρ. 80 παρ. 3 και 81 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

23 των άρθρων 58 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 78 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

24 των περιπτώσεων (α) και (γ) έως (θ) της παρ. 4 του αρ. 57 οδ. 2014/24/ΕΕ και 80 παρ. 1 & 3 οδ. 2014/25/ΕΕ.

25 του άρθρου 58 παρ. 2 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και των αρ. 78 παρ. 1, 80 παρ. 1 & 3 οδ. 2014/25/ΕΕ.

26 του άρθρου 57 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 80 παρ. 1 & 3 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

27 του άρθρου 58 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 78 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

28 των παρ. 1 και 2 του άρθρου 62 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 81 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

ΕΡΩΤΗΣΗ 9:

Σε ποιες από τις κάτωθι περιπτώσεις²⁹ κρίνετε ότι η συμμετοχή του υποψηφίου πρέπει να αποκλείεται υποχρεωτικά από την Α.Α. και σε ποιες να εναπόκειται στην διακριτική της ευχέρεια, εφόσον συντρέχει μια ή περισσότερες από τις προαναφερθείσες καταστάσεις με σχετική πρόβλεψη στα έγγραφα της σύμβασης, εκτιμώντας ad hoc το είδος της υπό ανάθεσης σύμβασης και τις ειδικές κάθε φορά περιστάσεις και απαιτήσεις αυτής;

α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2,

β) εάν ο οικονομικός φορέας κηρύσσει χρεοκοπία ή υπόκειται σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή παύσης δραστηριοτήτων, εάν τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, εάν έχει υπαχθεί σε πτωχευτικό συμβιβασμό, εάν έχουν ανασταλεί οι επιχειρηματικές δραστηριότητές του ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη σε εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις,

γ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του,

δ) εάν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικού φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

ε) εάν η σύγκρουση συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 54 δεν μπορεί να επανορθωθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

στ) εάν η στρέβλωση του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41, δεν μπορεί να επανορθωθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις·

η) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 59, ή

θ) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντα φορέα, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία προμήθειας ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση.

²⁹ άρθρα 57 παρ. 4 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ & 80 παρ. 1 υποπ. 3 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

Διευκρινίσεις: Οι περιπτώσεις (β, γ, η)³⁰ δεν είναι καινοφανείς. Υπάρχουν ήδη ως επιλογές της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ³¹, η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη³² με τη "μεταφορά" της σχετικής διακριτικής ευχέρειας στις αναθέτουσες αρχές/αναθετόντες φορείς, ήτοι αποτελούν στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο³³, με το οποίο ενσωματώθηκε η ως άνω Οδηγία, μη υποχρεωτικούς καταρχήν λόγους αποκλεισμού των οικονομικών φορέων από τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, γεγονός το οποίο έρχεται σε αντίφαση με την επιλογή του εθνικού νομοθέτη στα βασικά εθνικά νομοθετήματα που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών³⁴, καθώς και τις δημόσιες συμβάσεις έργων³⁵, στα οποία οι αντίστοιχοι λόγοι αποκλεισμού θεσπίζονται ως υποχρεωτικοί για τις αναθέτουσες αρχές/αναθετόντες φορείς.

Οι περιπτώσεις (α, δ, ε, στ, ζ, θ) είναι νέες ρυθμίσεις που εισάγονται για πρώτη φορά με την Οδηγία 2014/24/ΕΕ (άρθρο 57 παρ. 4).

Η δυνατότητα χρήσης των ως άνω (α-θ) περιπτώσεων ως λόγων αποκλεισμού προβλέπεται ρητά και στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ³⁶ και αφορά σε όλες τις διαδικασίες ανάθεσης (σύστημα προεπιλογής, ανοικτές διαδικασίες, κλειστές διαδικασίες, διαδικασίες με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικούς διαλόγους ή συμπράξεις καινοτομίας).

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 9:

ΕΡΩΤΗΣΗ 10:

Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή αποδεικνύει ότι ο υποψήφιος - ο οποίος κηρύσσει χρεοκοπία ή υπόκειται σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή παύσης δραστηριοτήτων, τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, έχει υπαχθεί σε πτωχευτικό συμβιβασμό, έχουν ανασταλεί οι επιχειρηματικές δραστηριότητές του ή βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη σε εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις- δύναται να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία και μέτρα σχετικά με την συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας,

i) κρίνετε σκόπιμο τον μη αποκλεισμό του υποψηφίου;

ii) κρίνετε ότι ο μη αποκλεισμός του υποψηφίου για την ανωτέρω περίπτωση πρέπει να κρίνετε ad hoc για την κάθε σύμβαση κατά την διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής;

30 Προβλέπονται στα άρθρα 57 παρ. 4 και 80 παρ. 1 υποπ. 3 των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ αντίστοιχα.

31 άρθρο 45 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

32 άρθρα 41 & 29 των πδ/των 60/2007 & 59/2007 αντίστοιχα.

33 άρθρα 43 παρ. 2 & 45 παρ. 4 και 5 των πδ 60/2007 και 59/2007 αντίστοιχα, καθώς και άρθρο 144 του ν. 3669/2008

34 άρθρο 6 π.δ 118/2007 & άρθρο 7 Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α. (ΥΑ 11389/23-3-1993)

35 άρθρο 20 ν.3669/2008

36 Άρθρο 80 παρ. 1 υποπ. 3 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 10:

ΕΡΩΤΗΣΗ 11:

(α) Ποια θεωρείτε, κατά την εκτίμηση σας ότι πρέπει να είναι η μέγιστη χρονική διάρκεια αποκλεισμού του οικονομικού φορέα, σε περίπτωση που δεν έλαβε μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, εφόσον συντρέχει κατάσταση που επιβάλλει τον αποκλεισμό του των παρ. 1 έως 4 του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ & 80 παρ 1&3 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ;

(β) Σε περίπτωση που θεωρείτε ότι αυτή πρέπει να είναι μικρότερη των τριών ετών ή να διαφοροποιείται ανάλογα με τον λόγο αποκλεισμού, παρακαλούμε όπως προσδιορίσετε ανά έκαστο λόγο την, κατά την εκτίμησή σας, μέγιστη διάρκεια αποκλεισμού, παρέχοντας και σχετική τεκμηρίωση.

Διευκρινίσεις: Επισημαίνεται ότι η εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με τελεσίδικη απόφαση, αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος που συνδέεται με τις αναφερόμενες στην Επιλογή 1 (α έως ι) καταστάσεις³⁷.

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 11:

ΕΡΩΤΗΣΗ 12: Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας παρακαλείσθε να προτείνετε άλλους (πλην του μέγιστου χρόνου αποκλεισμού) ειδικότερους όρους εφαρμογής και ιδίως τις ειδικότερες νομοθετικές ή/και κανονιστικές ή/και διοικητικές διατάξεις³⁸ που είτε ήδη ενδεχομένως υπάρχουν στο υφιστάμενο εθνικό θεσμικό πλαίσιο είτε απαιτούνται για την εφαρμογή των προβλεπόμενων στα άρθρα 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ & 80 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

Διευκρινίσεις: Η εν λόγω ρύθμιση προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου αρ. 57 παρ. 7 και 80 παρ. 3 των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ.

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 12:

³⁷ άρθρο 57 παρ. 7 εδ. 3 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

³⁸ άρθρα 57 παρ. 7 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ & 80 παρ. 3 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

ΕΠΙΛΟΓΗ 13: Σε περίπτωση που στο πρόσωπο τρίτου φορέα, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται ο συμμετέχων σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης οικονομικός φορέας για την πλήρωση των κριτηρίων της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ή/και των κριτηρίων της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, συντρέχουν ένας ή περισσότεροι μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού³⁹:

(α) να αντικαθίσταται υποχρεωτικά ο τρίτος φορέας ή

(β) να εναπόκειται η δυνατότητα αντικατάστασης στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσα αρχής/αναθέτοντα φορέα με σχετική πρόβλεψη στα έγγραφα της σύμβασης, εκτιμώντας ad hoc το είδος της υπό ανάθεσης σύμβασης και τις ειδικές κάθε φορά περιστάσεις και απαιτήσεις αυτής;

Διευκρινίσεις: Τόσο στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ όσο και στις υφιστάμενες (2004/18/ΕΚ & 2004/17/ΕΚ) παρέχεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων οικονομικούς φορείς να στηρίζονται στις ικανότητες τρίτων φορέων, ανεξάρτητα από τη νομική φύση της μεταξύ τους σχέσης, προκειμένου να ικανοποιούν τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ή/και τα κριτήρια της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που ζητούνται από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς.

Περαιτέρω, στις νέες οδηγίες προβλέπεται για πρώτη φορά ως νέα ρύθμιση η ως άνω δυνατότητα των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων να απαιτήσουν από τον οικονομικό φορέα, ή να υποχρεωθεί ο τελευταίος από τα κράτη μέλη, να αντικαταστήσει τον τρίτο φορέα στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού⁴⁰.

(Σημειώνεται ότι η αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ εκ παραδρομής στο επίσημο ελληνικό κείμενο αναγράφει: "Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα, ή δύναται να υποχρεωθεί σχετικώς από το κράτος μέλος, να αντικαταστήσει φορέα έναντι του οποίου δεν συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού" αντί του ορθού "Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα, ή δύναται να υποχρεωθεί σχετικώς από το κράτος μέλος, να αντικαταστήσει φορέα έναντι του οποίου συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού")

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Επιλογή 13:

39 άρθρα 57 παρ. 4 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ & 80 παρ. 1 υποπ. 3 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

40 άρθρα 63 παρ. 1 υποπ. 3, εδ. γ Οδηγίας 2014/24/ΕΕ & 79 παρ. 1 υπο. 2 εδ. γ Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ:
ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ (ΠΑΓΙΟΙ) ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΩΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Θέμα 1: Τυποποιημένοι (πάγιοι) όροι κατά τη συμμετοχή ενώσεων οικονομικών φορέων σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης

ΕΠΙΛΟΓΗ 14:

Δεδομένης της δυνατότητας που παρέχεται από τις διατάξεις των Οδηγιών στα κράτη μέλη να μπορούν να θέσουν πάγιους όρους όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι ενώσεις οικονομικών φορέων θα ικανοποιούν τις απαιτήσεις οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας⁴¹ και τα κριτήρια προεπιλογής και ποιοτικής επιλογής⁴² κατά τα ανωτέρω, κρίνετε σκόπιμο/αναγκαίο/χρήσιμο:

i) να τεθούν πάγιοι όροι που αφορούν στα κριτήρια και τις απαιτήσεις συμμετοχής⁴³ για τις ενώσεις οικονομικών φορέων. Παρακαλώ τεκμηριώστε [με χρήση ελεύθερου κειμένου] ή

ii) ότι δεν θα πρέπει να τεθούν πάγιοι όροι αλλά να παρέχεται διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες αρχές/ στους αναθέτοντες φορείς να καθορίζουν τους όρους πλήρωσης των κριτηρίων και απαιτήσεων⁴⁴ για τις ενώσεις οικονομικών φορέων. Παρακαλώ τεκμηριώστε [με χρήση ελεύθερου κειμένου]

Διευκρινίσεις: Σύμφωνα με τις διατάξεις των νέων Οδηγιών⁴⁵, στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων μπορούν να συμμετέχουν όμιλοι (στο εξής ενώσεις) οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και προσωρινών ενώσεων. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς δεν υποχρεώνουν τις εν λόγω ενώσεις να διαθέτουν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής.

Περαιτέρω, ορίζεται πως, όπου κριθεί απαραίτητο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα της σύμβασης τον τρόπο με τον οποίο οι ενώσεις οικονομικών φορέων πρέπει να πληρούν τα κριτήρια και τις απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ή την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 58 Οδηγίας 2014/24, εφόσον αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και είναι αναλογικό.

Στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/25⁴⁶ ορίζεται πως, όπου κριθεί απαραίτητο, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα της σύμβασης τον τρόπο με τον οποίο οι ενώσεις οικονομικών φορέων πρέπει να πληρούν τα κριτήρια και τις απαιτήσεις σχετικά με τα κριτήρια προεπιλογής και ποιοτικής επιλογής σύμφωνα με τα άρθρα 77 έως 81 Οδηγίας 2014/25, εφόσον αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και είναι αναλογικό.

Οι ως άνω διατάξεις των νέων Οδηγιών προβλέπουν εν συνεχεία πως **τα κράτη μέλη μπορούν να θέσουν τυποποιημένους (στο εξής πάγιους) όρους όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων θα ικανοποιούν την απαίτηση αυτή.**

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Επιλογή 14:

41 Οδηγία 2014/24.

42 Οδηγία 2014/25.

43 Οι οποίες αναφέρονται στα άρθρα 19.2 και 37.2 των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ αντίστοιχα.

44 Τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 19.2 και 37.2 των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ αντίστοιχα.

45 Άρθρα 19 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

46 Άρθρο άρθρο 37 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

ΕΠΙΛΟΓΗ 15:

Σε περίπτωση επιλογής της περίπτωσης (i) ανωτέρω:

με ποιόν τρόπο θεωρείτε πως θα πρέπει να τεθούν οι ως άνω πάγιοι όροι;

i) με την πράξη ενσωμάτωσης των Οδηγιών, ή

ii) με κανονιστική πράξη, ή

(iii) με τη θέση παγίων όρων σε πρότυπα τεύχη διακηρύξεων που να αφορούν την πλήρωση των απαιτήσεων εκ μέρους των ενώσεων οικονομικών φορέων, ή

(iv) με έκδοση Κατευθυντήριων Οδηγιών (μη δεσμευτικών) προς τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, ή

(v) με συνδυασμό των ανωτέρω (προσδιορίστε) ή

(vi) άλλο;

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Επιλογή 15:

Ερώτηση 16: Ποιοι, κατά τη γνώμη σας, πρέπει να είναι οι πάγιοι όροι που πρέπει να τεθούν κατά τη συμμετοχή των ενώσεων οικονομικών φορέων; παρακαλώ προσδιορίστε [με χρήση ελεύθερου κειμένου].

Διευκρίνιση: Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ⁴⁷, οι πάγιοι όροι θα αφορούν στα κριτήρια και τις απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ή την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων⁴⁸, ενώ σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ⁴⁹ οι πάγιοι όροι θα αφορούν στα κριτήρια και τις απαιτήσεις σχετικά με κριτήρια προεπιλογής και ποιοτικής επιλογής.⁵⁰

Παρατηρήσεις ή σχόλια στην Ερώτηση 16:

Οριζόντια διευκρίνιση: Για διευκόλυνση των αποδεκτών του παρόντος εγγράφου στο Παράρτημα παρατίθενται οι συναφείς με τα παραπάνω θέματα διατάξεις των οδηγιών.

Τέλος επισημαίνεται ότι, ανεξάρτητα από τις απαντήσεις σε όλα τα παραπάνω, είναι ευπρόσδεκτες ενδεχόμενες παρατηρήσεις/σχόλια που δεν έχουν συμπεριληφθεί στις παραπάνω ερωτήσεις/επιλογές, εφόσον αφορούν θέματα του παρόντος εγγράφου διαβούλευσης.

47 Άρθρο 19 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24.

48 Σύμφωνα με το άρθρο 58 Οδηγίας 2014/24.

49 Άρθρο 37 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/25.

50 Σύμφωνα με τα άρθρα 77 έως 81 Οδηγίας 2014/25.

Δ. Στοιχεία επικοινωνίας

Παρακαλούμε για τις απαντήσεις σας επί των θεμάτων του παρόντος εγγράφου διαβούλευσης **μέχρι τις 12 Ιουνίου 2015:**

- στην ηλεκτρονική διεύθυνση odigies@eaadhsy.gr
- απευθείας στις ιστοσελίδες www.opengov.gr
- στη δ/νση Λ. Κηφισίας 7 Αθήνα, τ.κ. 115 23

Τηλ. επικοινωνίας: **213 2124 738**

213 2124 743

213 2124 768

213 2124 766

213 2124 732

Οι απαντήσεις όσο το δυνατόν περισσότερων φορέων είναι πολύτιμες. Σας ευχαριστούμε για το χρόνο που διαθέσατε να διαβάσετε το παρόν έγγραφο.

Για οποιαδήποτε παρατηρήσεις σας επί της διαδικασίας διαβούλευσης (βλ. παραπάνω Β.), μπορείτε να απευθύνεστε στο τηλ. **213 2124 732**.

<p>Η Προϊσταμένη Δ/νσης Νομικών Υπηρεσιών και Συντονίστρια της Ο.Ε για την ενσωμάτωση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ</p> <p>Ευανθία Σαββίδη</p>	<p>Η Προϊσταμένη Δ/νσης Συντονισμού και Ελέγχου και Συντονίστρια της Ο.Ε για την ενσωμάτωση της οδηγίας 2014/25/ΕΕ</p> <p>Ευαγγελία Βλάχου</p>
---	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Σχετικές διατάξεις οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ & λοιπές συναφείς διατάξεις του εθνικού δικαίου ανά Ενότητα)

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Άρθρο 24 Οδηγίας 2014/24

Συγκρούσεις συμφερόντων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών προμήθειας, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον οποιαδήποτε κατάσταση κατά την οποία μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή παρόχου υπηρεσιών προμηθειών ενεργούντος εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής τα οποία συμμετέχουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας προμήθειας ή μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της έχουν, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να εκληφθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας προμήθειας.

Άρθρο 42 Οδηγίας 2014/25

Συγκρούσεις συμφερόντων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επίλυση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών προμηθειών ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον οποιαδήποτε κατάσταση κατά την οποία μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή παρόχου υπηρεσιών προμηθειών ενεργούντος εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής τα οποία συμμετέχουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας προμήθειας ή μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της έχουν, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να εκληφθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας προμήθειας.

Άρθρο 45 Ν. 4281/2014

Συγκρούσεις συμφερόντων

1. Κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται οι κανόνες των επομένων παραγράφων για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την άμεση θεραπεία συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, της επιλογής υποψηφίων και προσφερόντων και της ανάθεσης της σύμβασης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις

του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων. Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον κάθε κατάσταση στην οποία οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 έχουν άμεσα ή έμμεσα, «ιδιωτικό συμφέρον», ήτοι οικονομικό ή προσωπικό συμφέρον στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι πλήττει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2. Οι κανόνες που εισάγονται στις παραγράφους 4 έως 8 ισχύουν για συγκρούσεις συμφερόντων που αφορούν τουλάχιστον τις κατωτέρω κατηγορίες προσώπων:

α) Τα μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, των οικονομικών φορέων ή μέλη του προσωπικού άλλων οικονομικών φορέων που εκτελούν δημόσιες συμβάσεις κατ' εφαρμογή του άρθρου 22 του Μέρους Β' του παρόντος, καθώς και τα μέλη αποφαινόμενων γνωμοδοτικών οργάνων, εφόσον συμμετέχουν στην προπαρασκευή και τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης.

β) Τον υπό οποιαδήποτε ιδιότητα επικεφαλής και τα μέλη των οργάνων διοίκησης της αναθέτουσας αρχής / του αναθέτοντος φορέα, οι οποίοι, χωρίς να επεμβαίνουν άμεσα στη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης, ενδέχεται εντούτοις να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της.

γ) Τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β'.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «ιδιωτικά συμφέροντα» νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) Η συμμετοχή μέλους του προσωπικού ή της διοίκησης μίας αναθέτουσας αρχής / ενός αναθέτοντος φορέα υπό την έννοια της παραγράφου 2 στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας.

β) Η κατοχή από μέλος του προσωπικού ή της διοίκησης μίας αναθέτουσας αρχής ή ενός αναθέτοντος φορέα υπό την έννοια της παραγράφου 2, ποσοστού άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου ενός οικονομικού φορέα, που επιτρέπουν στο μέλος αυτό να συμμετέχει στη διαχείριση των υποθέσεων του εν λόγω οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας.

γ) Η ύπαρξη, κατά τη χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, συμβατικού δεσμού που αφορά είτε στην παροχή εξηρημένης εργασίας είτε στην εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών μεταξύ ενός μέλους του προσωπικού ή της διοίκησης μίας αναθέτουσας αρχής / ενός αναθέτοντος φορέα, υπό την έννοια της παραγράφου 2, με έναν οικονομικό φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας.

4. Για την τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου αυτού:

α) Τα μέλη του προσωπικού που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α', υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων, υπό την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο γ', σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που καθίστανται ενήμεροι για την εν λόγω σύγκρουση, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας να είναι σε θέση να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες.

Παράλληλα, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης.

β) Οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες απαιτείται να υποβάλουν, στην έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων, δήλωση σχετικά με την ύπαρξη τυχόν ειδικών σχέσεων, όπως ιδιαίτερου δεσμού, ιδιάζουσας σχέσης ή έριδας με τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β' και των συγγενικών τους προσώπων, υπό την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο γ', οι οποίες ενδέχεται να θέσουν τα εν λόγω πρόσωπα σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων. Η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας αναφέρει στο χωριστό πρακτικό που αναφέρεται στα άρθρα 63, 84, 130 αν έχει υποβληθεί δήλωση από οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα.

5. Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν την εξαίρεση του συγκεκριμένου μέλους του προσωπικού από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης. Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να θεραπευθεί με άλλον τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία. Για την εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού, οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 7 του ν. 2690/1999 (Α` 45).

6. Σε περίπτωση εντοπισμού ειδικών σχέσεων, η αναθέτουσα αρχή / ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως την Αρχή της παραγράφου 20 του άρθρου 15 και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να αποφύγει τυχόν αθέμιτη επιρροή στη διαδικασία ανάθεσης και για να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση των υποψηφίων και των προσφερό-ντων. Εάν η σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να επανορθωθεί με άλλον τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία.

7. Οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν, αν ο οικονομικός φορέας είναι κοινοπραξία, για όλα τα μέλη της κοινοπραξίας και, αν ο οικονομικός φορέας χρησιμοποιεί υπεργολάβους, και για τους υπεργολάβους του.

8. Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο τεκμηριώνονται σε χωριστή έκθεση που περιλαμβάνεται στο φάκελο της σύμβασης.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Άρθρο 18 παρ.2 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

Αρχές εφαρμοζόμενες στις προμήθειες

1.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το ενωσιακό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα Χ.

Άρθρο 36 παρ. 2 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ

Αρχές που διέπουν τις προμήθειες

1.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι, κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το ενωσιακό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα XIV.

Άρθρο 24 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

Συγκρούσεις συμφερόντων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών προμήθειας, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον οποιαδήποτε κατάσταση κατά την οποία μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή παρόχου υπηρεσιών προμηθειών ενεργούντος εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής τα οποία συμμετέχουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας προμήθειας ή μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της έχουν, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να εκληφθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας προμήθειας.

Άρθρο 42 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ

Συγκρούσεις συμφερόντων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επίλυση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών προμηθειών ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον οποιαδήποτε κατάσταση κατά την οποία μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή παρόχου υπηρεσιών προμηθειών ενεργούντος εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής τα οποία συμμετέχουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας προμήθειας ή μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της έχουν, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να εκληφθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας προμήθειας.

Άρθρο 41 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων

Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή, είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του άρθρου 40, ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα.

Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη γνωστοποίηση στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες σχετικών πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας και τον προσδιορισμό επαρκών προθεσμιών για την παραλαβή των προσφορών. Ο ενδιαφερόμενος υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Πριν από οποιονδήποτε τέτοιο αποκλεισμό, παρέχεται η ευκαιρία στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας δεν είναι δυνατόν να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τα μέτρα που λαμβάνονται τεκμηριώνονται στη χωριστή έκθεση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 84.

Άρθρο 59 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ

Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων

Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στον αναθέτοντα φορέα, είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του άρθρου 58, ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας, ο αναθέτων φορέας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα.

Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη γνωστοποίηση στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες σχετικών πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας και τον προσδιορισμό επαρκών προθεσμιών για την παραλαβή των προσφορών. Ο

ενδιαφερόμενος υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Πριν από οποιονδήποτε τέτοιον αποκλεισμό, παρέχεται η ευκαιρία στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας δεν είναι δυνατόν να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τα μέτρα που λαμβάνονται τεκμηριώνονται στη χωριστή έκθεση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 100.

Άρθρο 57 παρ. 4 έως 7 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

Λόγοι αποκλεισμού

1.

2.

3.

4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν ή μπορούν να υποχρεώνονται από τα κράτη μέλη να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

- α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλη μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2·
- β) εάν ο οικονομικός φορέας κηρύσσει χρεοκοπία ή υπόκειται σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή παύσης δραστηριοτήτων, εάν τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, εάν έχει υπαχθεί σε πτωχευτικό συμβιβασμό, εάν έχουν ανασταλεί οι επιχειρηματικές δραστηριότητές του ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη σε εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις·
- γ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του·
- δ) εάν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικού φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού·
- ε) εάν η σύγκριση συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 54 δεν μπορεί να επανορθωθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα·
- στ) εάν η στρέβλωση του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41, δεν μπορεί να επανορθωθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα·
- ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτουσα αρχή ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις·
- η) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των

πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 59, ή

- θ) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία προμήθειας ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση.

Παρά το στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτήσουν, ή να προβλέψουν τη δυνατότητα να μην αποκλείεται από την αναθέτουσα αρχή ένας οικονομικός φορέας ευρισκόμενος σε μια των καταστάσεων του προαναφερθέντος σημείου, όταν η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας δύναται να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψιν την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία και μέτρα σχετικά με τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας στις καταστάσεις του στοιχείου β).

5. Ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείσουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μια από τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2.

Ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν ή να υποχρεώνονται από τα κράτη μέλη να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μια από τις περιπτώσεις της παραγράφου 4.

6. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας αντιμετωπίζει μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 4 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία από τα οποία να τεκμαίρεται ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία προμήθειας.

Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για τυχόν ζημιές που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων.

Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Σε περίπτωση που τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής.

Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες προμήθειας ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας παραγράφου κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση.

7. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους όρους εφαρμογής του παρόντος άρθρου, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων και τηρουμένου του ενωσιακού δικαίου. Καθορίζουν, ιδίως, τη μέγιστη περίοδο αποκλεισμού σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δεν λάβει μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 6. Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί από τελεσίδικη απόφαση, η περίοδος αυτή δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με τελεσίδικη απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο και τρία έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4.

Άρθρο 80 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ

Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στην οδηγία 2014/24/ΕΕ

1. Οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής, καθώς και οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτές διαδικασίες, σε κλειστές διαδικασίες, σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικούς διαλόγους ή σε συμπράξεις καινοτομίας, μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 57 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν.

Όταν ένας αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 57 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

Εφόσον απαιτείται από τα κράτη μέλη, τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιλαμβάνουν επιπλέον τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 57 παράγραφος 4 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο του παρόντος άρθρου 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στο άρθρο 58 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν, ιδιαίτερα όσον αφορά τα όρια για τις απαιτήσεις που αφορούν τους ετήσιους κύκλους εργασιών, όπως προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου.

3. Για τον σκοπό της εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται τα άρθρα 59 έως 61 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Άρθρο 59 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας

1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή υποβολής προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις του άρθρου 57 λόγω της οποίας οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν·

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 58·

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 65.

Όταν ο οικονομικός φορέας εξαρτάται από τις ικανότητες άλλων φορέων σύμφωνα με το άρθρο 63, το ΕΕΕΠ περιέχει επίσης τις πληροφορίες του πρώτου εδαφίου της παρούσης παραγράφου όσον αφορά τις οντότητες αυτές.

Το ΕΕΕΠ αποτελείται από τυπική δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος για τον αποκλεισμό δεν ισχύει και/ή ότι πληρούνται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΠ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση του δικαιολογητικού και περιλαμβάνει τυπική δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, κατόπιν αιτήσεως και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει το εν λόγω δικαιολογητικό.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων σύμφωνα με την παράγραφο 5, το ΕΕΕΠ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΠ το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία προμήθειας, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.

2. Το ΕΕΕΠ καταρτίζεται βάσει τυποποιημένου εντύπου. Η Επιτροπή θεσπίζει το εν λόγω τυποποιημένο έντυπο, μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 89 παράγραφος 3.

Το ΕΕΕΠ παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

3. Παρά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 92, η Επιτροπή επισκοπεί την πρακτική χρήση του ΕΕΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική εξέλιξη των βάσεων δεδομένων στα κράτη μέλη και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως τις 18 Απριλίου 2017.

Κατά περίπτωση, η Επιτροπή υποβάλλει προτάσεις λύσεων για τη βελτιστοποίηση της διασυννοριακής πρόσβασης σε αυτή τη βάση δεδομένων και της χρήσης πιστοποιητικών και βεβαιώσεων στην εσωτερική αγορά.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων βάσει συμφωνιών-πλαισίων, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 33 παράγραφος 3 ή του άρθρου 33 παράγραφος 4 στοιχείο α), απαιτεί από τον προσφέροντα στον οποίο αποφάσισε να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα δικαιολογητικά, σύμφωνα με το άρθρο 59 και, κατά περίπτωση, το άρθρο 60. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί σύμφωνα με τα άρθρα 60 και 62.

5. Παρά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον και καθόσον η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο προμήθειας, εικονικός φάκελος επιχείρησης ή ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής.

Παρά την παράγραφο 4 οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά όταν η αναθέτουσα αρχή που ανέθεσε τη σύμβαση ή υπέγραψε τη συμφωνία-πλαίσιο έχει ήδη τα δικαιολογητικά αυτά.

Για τον σκοπό του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι βάσεις δεδομένων, οι οποίες περιέχουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τους οικονομικούς φορείς και μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές, μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται υπό τις ίδιους όρους από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών μελών.

6. Τα κράτη μέλη διαθέτουν και ενημερώνουν στο e-Certis πλήρη κατάλογο των βάσεων δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τους οικονομικούς φορείς και μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών μελών. Κατόπιν αιτήσεως τα κράτη μέλη κοινοποιούν στα λοιπά κράτη μέλη κάθε πληροφορία που αφορά τις βάσεις δεδομένων, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ Οδηγίας 2014/24/ΕΕ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 18 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

- Σύμβαση 87 της ΔΟΕ περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας συνδικαλιστικού δικαιώματος
- Σύμβαση 98 της ΔΟΕ περί συνδικαλιστικού δικαιώματος και συλλογικών διαπραγματεύσεων
- Σύμβαση 29 της ΔΟΕ σχετικά με την αναγκαστική εργασία
- Σύμβαση 105 της ΔΟΕ σχετικά με την κατάργηση της αναγκαστικής εργασίας
- Σύμβαση 138 της ΔΟΕ για την ελάχιστη ηλικία απασχόλησης
- Σύμβαση 111 της ΔΟΕ για την εισαγωγή διακρίσεων (εργασία και απασχόληση)
- Σύμβαση 100 της ΔΟΕ σχετικά με την ίση αμοιβή
- Σύμβαση 182 της ΔΟΕ σχετικά με τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας
- Σύμβαση της Βιέννης για την προστασία της στιβάδας του όζοντος και πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος
- Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους (σύμβαση της Βασιλείας)
- Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμοτους οργανικούς ρύπους (σύμβαση της Στοκχόλμης για τους ΕΟΡ)
- Σύμβαση σχετικά με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση όσον αφορά ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο (UNEP/FAO) (σύμβαση ΣΜΕ), Ρότερνταμ, 10 Σεπτεμβρίου 1998 και τα τρία σχετικά περιφερειακά πρωτόκολλα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙV Οδηγίας 2014/25/ΕΕ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 36 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

- Σύμβαση ΔΟΕ 87 περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας συνδικαλιστικού δικαιώματος
- Σύμβαση ΔΟΕ 98 περί συνδικαλιστικού δικαιώματος και συλλογικών διαπραγματεύσεων
- Σύμβαση ΔΟΕ 29 σχετικά με την αναγκαστική εργασία
- Σύμβαση ΔΟΕ 105 σχετικά με την κατάργηση της αναγκαστικής εργασίας
- Σύμβαση ΔΟΕ 138 για την ελάχιστη ηλικία απασχόλησης
- Σύμβαση ΔΟΕ 111 για την εισαγωγή διακρίσεων (εργασία και απασχόληση)
- Σύμβαση ΔΟΕ 100 σχετικά με την ίση αμοιβή
- Σύμβαση ΔΟΕ 182 σχετικά με τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας
- Σύμβαση της Βιέννης για την προστασία της στιβάδας του όζοντος και πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος
- Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους (σύμβαση της Βασιλείας)
- Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμοτους οργανικούς ρύπους (σύμβαση της Στοκχόλμης για τους ΕΟΡ)
- Σύμβαση σχετικά με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση όσον αφορά ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο (UNEP/FAO) (σύμβαση ΣΜΕ), Ρότερνταμ, 10.9.1998 και τα τρία σχετικά περιφερειακά πρωτόκολλα.

Άρθρο 20 ν. 3669/2008**Προαπαιτούμενα συμμετοχής σε διαγωνισμό**

1. Τα προαπαιτούμενα συμμετοχής σε ένα διαγωνισμό είναι τα προβλεπόμενα στα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων δημοσίων έργων τα οποία εγκρίθηκαν με την υπ' αριθμ. Δ17α/02/115/Φ.Ν 443/3.8.2007 (ΦΕΚ 1586 Β') απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κατ' εφαρμογή της εξουσιοδοτικής διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του παρόντος.
2. Για τη συμμετοχή εργοληπτικής επιχείρησης οποιασδήποτε τάξης του Μ.Ε.ΕΠ. σε δημοπρασία δημοσίου έργου, το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, απαιτείται η προσκόμιση αποκλειστικά και μόνο του πρωτοτύπου της βεβαίωσης εγγραφής της στο Μ.Ε.ΕΠ..
3. Κατά την κατάθεση της προσφοράς κάθε προσφέ-ρουσα εργοληπτική επιχείρηση υποχρεούται να υποβάλει βεβαιώσεις των υπηρεσιών για την εξόφληση των ασφαλιστικών εισφορών και τη φορολογική ενημερότητα για τα δημόσια έργα που εκτελεί μόνη της ή σε κοινοπραξία.
4. Κάθε εργοληπτική επιχείρηση Μ.Ε.ΕΠ. προκειμένου να αναλάβει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχος ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας ή ως μέλος κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή ως αναγνωρισμένος υπεργολάβος, σύμφωνα με το άρθρο 68 του παρόντος, πρέπει να μην έχει μέσα σε ολόκληρη τη χώρα, πριν από τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό, ανεκτέλεστο μέρος εργασιών δημοσίων έργων του δημόσιου τομέα, ανώτερο από τα πιο κάτω όρια:

Για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις μέχρι και την έκτη τάξη, από το τριπλάσιο του ανώτατου ορίου της τάξης τους, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις της έβδομης τάξης, από το τετραπλάσιο του μεγέθους «κύκλος εργασιών», όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος και χρησιμοποιείται σαν παρανομαστής του κλάσματος α1 του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης ή από το τετραπλάσιο του μέσου όρου του μεγέθους «κύκλος εργασιών», όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο. Για την εξεύρεση του μέσου όρου ο κύκλος εργασιών, όπως ορίζεται ανωτέρω, διαιρείται δια του τρία (3). Κάθε χρόνο οι εταιρείες υποβάλλουν στην υπηρεσία Μ.Ε.ΕΠ. τα στοιχεία του κύκλου εργασιών του τελευταίου χρόνου, προκειμένου να επικαιροποιείται ο κύκλος εργασιών της τελευταίας κάθε φορά τριετίας και να προκύπτει ο μέσος όρος αυτής σύμφωνα με τα ανωτέρω, ώστε να διαμορφώνεται κάθε χρόνο και το όριο ανεκτέλεστο. Για τον υπολογισμό, σύμφωνα με τα παραπάνω των ανεκτέλεστων υπολοίπων εργασιών εργοληπτικών επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. σε περισσότερες κατηγορίες έργων διαφορετικών τάξεων λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη τάξη εγγραφής. Το όριο του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών κάθε έργου διαπιστώνεται με προσκόμιση βεβαίωσης του Μ.Ε.ΕΠ. ή της αρμόδιας υπηρεσίας που εκτελεί το αντίστοιχο έργο και εκδίδεται μέσα στο προηγούμενο εξάμηνο πριν από την ημερομηνία δημοπράτησης του έργου.

Ως έργα του ευρύτερου δημόσιου τομέα για την εφαρμογή του ανωτέρω εδαφίου νοούνται τα έργα που ανατίθενται από τους φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'), ανεξαρτήτως αν οι φορείς αυτοί εξαιρέθηκαν του πεδίου εφαρμογής της διάταξης αυτής. Στο όριο ανεκτέλεστου υπολοίπου εργασιών δεν υπολογίζονται τα έργα που κατασκευάζονται με μερική ή και ολική αυτοχρηματοδότηση. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων

Έργων μπορούν να αναπροσαρμόζονται, κατά τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ., τα όρια του ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων δημοσίων έργων που εκτελούνται στην ημεδαπή και τα οποία δεν πρέπει να υπερβαίνουν οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να αναλάβουν την εκτέλεση του συνόλου ή μέρους δημόσιου έργου, ως ανάδοχοι ή μέλη αναδόχου κοινοπραξίας ή μέλη κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή αναγνωρισμένοι υπεργολάβοι. Για την αναπροσαρμογή των ορίων, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων λαμβάνει υπόψη ιδίως την ανάγκη δίκαιου καταμερισμού των έργων μεταξύ των τάξεων του Μ.Ε.ΕΠ. και το μέγεθος των επιχειρήσεων της κάθε τάξης. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος απόδειξης της μη υπέρβασης του ως άνω ορίου, καθώς και οι φορείς, τα έργα των οποίων υπολογίζονται στο ανεκτέλεστο μέρος.

5. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. «ενημερότητα πτυχίου», η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά «επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών» κατά την έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της «ενημερότητας πτυχίου» οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.

Τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ο χρόνος ισχύος της «ενημερότητας πτυχίου», η διαδικασία ανανέωσής της, οι συνέπειες εκ της μη υποβολής της σε διαγωνισμό, ο χρόνος εφαρμογής του μέτρου και κάθε σχετικό θέμα, ορίζονται με την υπ' αριθμ. Δ15/οικ/24298/28.7.2005 (ΦΕΚ 1105 Β') απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορεί να επανακαθορίζονται τα ανωτέρω στοιχεία.

6. Για τη συμμετοχή σε δημοπρασία και την υποβολή οικονομικής προσφοράς απαιτείται η κατάθεση εγγύησης συμμετοχής σύμφωνα με το άρθρο 24 του παρόντος.

7. Οι μετοχές των ανωνύμων εταιρειών που συμμετέχουν, αυτοτελώς ή σε κοινοπραξία ή ένωση προσώπων ή σε οποιαδήποτε μορφή οντότητα, σε διαγωνιστική διαδικασία ή διαδικασία ανάθεσης κατασκευής έργων του δημοσίου ή των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του ν. 3310/2005, με οικονομικό αντικείμενο ή αντάλλαγμα ανώτερο του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, είναι υποχρεωτικά ονομαστικές, προκειμένου να καταστεί εφικτός ο έλεγχος της συνδρομής των λόγων αποκλεισμού από τις διαγωνιστικές διαδικασίες ή τις διαδικασίες ανάθεσης σύμφωνα με τις Οδηγίες περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δημοσίων έργων, όπως εκάστοτε ισχύουν.

8. Με το φάκελο προσφοράς υποβάλλεται και βεβαίωση τράπεζας, που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, για την πιστοληπτική ικανότητα της εργοληπτικής επιχείρησης, εφόσον δημοπρατείται ή ανατίθεται έργο προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το ανώτατο όριο της τέταρτης τάξης.

9. Μαζί με την κατάθεση της προσφοράς οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. επιχειρήσεις καταθέτουν και αποδεικτικό ή νόμιμα επικυρωμένο αντίγραφο του, καταβολής στην εργοληπτική οργάνωση στην οποία ανήκουν των εισφορών τους που αντιστοιχούν στο χρόνο διεξαγωγής της δημοπρασίας.

10. Η μη προσκόμιση των ανωτέρω στοιχείων αποτελεί λόγο αποκλεισμού της επιχείρησης από το διαγωνισμό και επιβολής των προβλεπόμενων από το νόμο διοικητικών ποινών.

Άρθρο 144 ν. 3669/2008**Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος**

1. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση ο υποψήφιος ή προσφέρων εις βάρος του οποίου

υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 351 της 29.1.1998, σελ. 1),

β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σελ. 1) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (ΕΕ L 358 της 31.12.1998, σελ. 2),

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σελ. 48),

δ) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της Οδηγίας 1991/308/ ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΕΕ L 166 της 28.6.1991, σελ. 77 Οδηγίας, η οποία τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2001/ 1997/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 344 της 28.12.2001, σελ. 76), η οποία ενσωματώθηκε με το ν. 2331/1995 (ΦΕΚ 173 Α') και τροποποιήθηκε με το ν. 3424/2005 (ΦΕΚ 305 Α').

Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να υποβάλουν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Επίσης μπορούν, εφόσον αμφιβάλλουν ως προς την προσωπική κατάσταση των εν λόγω υποψηφίων/προσφερόντων, να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές για να λάβουν τις πληροφορίες που θεωρούν απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων ή των προσφερόντων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο ή προσφέροντα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Τα αιτήματα αυτά αφορούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, τα νομικά ή και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διευθυντών επιχείρησης ή οποιουδήποτε προσώπου έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου ή του προσφέροντος.

2. Κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν:

α) Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή εργασιών ή τελεί σε ανάλογη κατάσταση που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

β) Έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

γ) Έχει καταδικασθεί βάσει δικαστικής απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις

διατάξεις της χώρας όπου εκδόθηκε η απόφαση, και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή του.

δ) Έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού ή σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο διαθέτει η αναθέτουσα αρχή.

ε) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου.

στ) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου.

ζ) Είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α', β', γ', ε' και στ':

α) για την παράγραφο 1 και την παράγραφο 2 σημεία α', β' και γ', την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του προσώπου αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις,

β) για την παράγραφο 2 σημεία ε' ή στ', πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους.

Σε περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει έγγραφο ή πιστοποιητικό, ή που αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α', β' ή γ', αυτό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερόμενου ή, στα κράτη μέλη όπου δεν προβλέπεται η ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης.

Άρθρο 6 πδ 118/2007

Κριτήρια επιλογής, προσόντα και δικαιολογητικά συμμετοχής και κατακύρωσης

1. Οι συμμετέχοντες στους διαγωνισμούς υποχρεούνται να υποβάλλουν, μαζί με την προσφορά τους, τα εξής :

α. Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατά το άρθρο 25 του παρόντος.

[Αρχή Τροποποίησης]«β. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει, στην οποία:

1. Να αναγράφονται τα στοιχεία του διαγωνισμού ή διαδικασίας ανάθεσης στον οποίο συμμετέχουν.
2. Να δηλώνεται ότι, μέχρι και την ημέρα υποβολής της προσφοράς τους, δεν έχουν καταδικασθεί με

αμετάκλητη απόφαση για κάποιο αδίκημα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση (1) του εδαφίου α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, δεν τελούν σε κάποια από τις αναφερόμενες στην περίπτωση (2) του εδαφίου α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου καταστάσεις, είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους της περίπτωσης (3) του εδαφίου α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο Επιμελητήριο ή ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση (4) του εδαφίου α' της παρ. 2 και στην περίπτωση (3) του εδαφίου β' της παρ. 2 του παρόντος, δεν τελούν σε κάποια, από τις αναφερόμενες στην περίπτωση (2) του εδαφίου γ' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, κατάσταση.

3. Να αναλαμβάνεται η υποχρέωση για την έγκαιρη και προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών της παρ.

2 του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του παρόντος.

Η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών και δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, ακόμα και αν άλλως ορίζεται στην εκάστοτε προκήρυξη.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 1Β ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 3 ΤΟΥ Ν. 4250/14, ΦΕΚ-74 Α/26-3-14

γ. Εφόσον οι προμηθευτές συμμετέχουν στους διαγωνισμούς με αντιπρόσωπό τους, υποβάλλουν μαζί με την προσφορά παραστατικό εκπροσώπησης.

2. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, κατά το άρθρο 20 του παρόντος, ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σ' αυτόν, με βεβαίωση παραλαβής ή σύμφωνα με το ν. 2672/1998 (Α' 290), οφείλει να υποβάλει, σε σφραγισμένο φάκελο, τα εξής έγγραφα και δικαιολογητικά, τα οποία αποσφραγίζονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 6 του παρόντος:

α. Οι Έλληνες πολίτες:

(1) Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει, ότι δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της παρ. 1 του άρθρου 43 του π. δ/τος 60/2007, για κάποιο από τα αδικήματα του Αγορανομικού Κώδικα, σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, εφόσον αυτό ορίζεται στη διακήρυξη ή για κάποιο από τα αδικήματα της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεωκοπίας.

(2) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση και, επίσης, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης.

(3) Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση αρχή, από το οποίο να προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία της ως άνω ειδοποίησης, είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.

Σε περίπτωση εγκατάστασής τους στην αλλοδαπή, τα δικαιολογητικά των παραπάνω περιπτώσεων (2) και (3) εκδίδονται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένοι, από την οποία και εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό.

(4) Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο θα πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σ' αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού, και αφετέρου ότι εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι της επίδοσης της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης. Για όσους ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, απαιτείται σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια αρχή του Δημοσίου ή του οικείου ΟΤΑ.

β. Οι αλλοδαποί:

(1) Απόσπασμα ποινικού μητρώου ή ισοδύναμου εγγράφου αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, έκδοσης του τελευταίου τριμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(2) Πιστοποιητικό της κατά περίπτωση αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε κάποια από τις καταστάσεις της περ. (2) του εδ. α ή υπό άλλη ανάλογη κατάσταση ή διαδικασία και ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(3) Πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του οικείου Επιμελητηρίου ή σε ισοδύναμες επαγγελματικές οργανώσεις, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού και εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι την επίδοση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης.

γ. Τα νομικά πρόσωπα ημεδαπά ή αλλοδαπά:

(1) Τα παραπάνω δικαιολογητικά των περιπτώσεων των εδαφίων α και β της παρ. 2 του παρόντος, αντίστοιχα.

(2) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης της παρ. 2, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, ή ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990 (Α'101), όπως εκάστοτε ισχύει, ή άλλες ανάλογες καταστάσεις (μόνο για αλλοδαπά νομικά πρόσωπα) και, επίσης, ότι δεν τελούν υπό διαδικασία έκδοσης απόφασης κοινής ή ειδικής εκκαθάρισης των ανωτέρω νομοθετημάτων ή υπό άλλες ανάλογες καταστάσεις (μόνο για αλλοδαπά νομικά πρόσωπα).

(3) Ειδικότερα, τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα πρέπει να προσκομίζουν για τους διαχειριστές, στις περιπτώσεις των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) και για τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο για τις ανώνυμες εταιρείες (Α.Ε.), απόσπασμα ποινικού μητρώου ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασης, από το οποίο να προκύπτει ότι τα ανωτέρω πρόσωπα δεν έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(4) Επί ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά της εκκαθάρισης της περίπτωσης (2) του εδ. γ της παρ. 2 του παρόντος, εκδίδονται, όσον αφορά στην κοινή εκκαθάριση από

την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της οποίας είναι εγγεγραμμένη η συμμετέχουσα στο διαγωνισμό Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7α.1.ια' και 7β.12 του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, και, όσον αφορά στην ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990, όπως εκάστοτε ισχύει, από το αρμόδιο Εφετείο της έδρας της ανωνύμου εταιρείας που τελεί υπό ειδική εκκαθάριση.

Επί ημεδαπών εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) το πιστοποιητικό της εκκαθάρισης, εκδίδεται από το αρμόδιο τμήμα του Πρωτοδικείου της έδρας της συμμετέχουσας στον διαγωνισμό επιχείρησης.

δ. Οι Συνεταιρισμοί:

(1) Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασης από το οποίο να προκύπτει ότι ο πρόεδρος του Διοικητικού του Συμβουλίου δεν έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(2) Τα δικαιολογητικά των περιπτώσεων (2) και (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για ημεδαπούς συνεταιρισμούς και της περίπτωσης (2) του εδ. β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπούς συνεταιρισμούς, αντίστοιχα, και της περίπτωσης (2) του εδ. γ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(3) Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι ο Συνεταιρισμός λειτουργεί νόμιμα.

ε. Οι ενώσεις προμηθευτών που υποβάλλουν κοινή προσφορά:

Τα παραπάνω κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε προμηθευτή που συμμετέχει στην Ένωση.

3. Εάν σε κάποια Χώρα βεβαιώνεται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδονται τα παραπάνω έγγραφα ή πιστοποιητικά, ή δεν καλύπτουν όλες τις ως άνω αναφερόμενες περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, δύναται να αντικατασταθούν αυτά ως εξής:

- Εφόσον πρόκειται για διαγωνισμό με προϋπολογισθείσα αξία ίση ή ανώτερη των προβλεπομένων ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, από ένορκη βεβαίωση του υπόχρεου προς υποβολή του δικαιολογητικού. Εάν στη χώρα αυτή δεν προβλέπεται ούτε ένορκη βεβαίωση, δύναται αυτή να αντικατασταθεί με υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου της χώρας, στην οποία είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής.

- Εφόσον πρόκειται για διαγωνισμό με προϋπολογισθείσα αξία κατώτερη των προβλεπομένων ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, από υπεύθυνη δήλωση του προμηθευτή που γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου της χώρας εγκατάστασης.

Στην κατά τα άνω ένορκη βεβαίωση ή υπεύθυνη δήλωση θα δηλώνεται ότι στην συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα έγγραφα και ότι δεν συντρέχουν στο συγκεκριμένο πρόσωπο οι ανωτέρω νομικές καταστάσεις.

4. Η μη έγκαιρη και προσήκουσα υποβολή των δικαιολογητικών της παρ. 1 του παρόντος συνιστά λόγο αποκλεισμού του προμηθευτή από τον διαγωνισμό.

5. Η απαρίθμηση των δικαιολογητικών τα οποία μπορούν να ζητηθούν, σύμφωνα με το παρόν άρθρο είναι περιοριστική. -(Με την παρ. 2Ε του άρθρου 199 του Ν. 4281/14, ΦΕΚ-160 Α8-8-14, ορίζεται ότι :

“2. Καταργούνται οι διατάξεις :ε) του π.δ. 118/2007 (Α' 150), εκτός από: α) το άρθρο 15, το οποίο διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έναρξη ισχύος των άρθρων 179-194 του παρόντος (ν. 4281/14), σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 201 (ν. 4281/14) και β) τα άρθρα 26 έως 39, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178 (ν. 4281/14)”- (Με την παρ.1 του άρθρου 201 του Ν. 4281/14, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 37 του Ν. 4320/15, ορίζεται ότι : "1. Η ισχύς των διατάξεων του Μέρους Β' (άρθρα 14 έως και 201 ν. 4281/14) αρχίζει από την 31 Δεκεμβρίου 2015, εκτός αν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού")

'Άρθρο 7 ΕΚΠΟΤΑ

Προσόντα και δικαιολογητικά συμμετοχής

1. Κάθε προμηθευτής που επιθυμεί να λάβει μέρος σε διαγωνισμό δημοτικών ή κοινοτικών προμηθειών ή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης ή απευθείας ανάθεσης, καλείται να αποδείξει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο κατά τους όρους που καθορίζονται από τους νόμους της χώρας που είναι εγκατεστημένος.

Ειδικότερα για τις παρακάτω αναφερόμενες χώρες μέλη της Ε.Ο.Κ. το σχετικό αποδεικτικό εγγραφής παρέχεται: - Στο Βέλγιο από το *Registre du Commerce/Handelsregister*. - Στη Δανία από το *Aktieselskabs-Register* ή από το *Forenings - Regisquet* ή από το *Handelstegistret*. - Στη Γερμανία από το *Handelsregister* ή από το *Handwerksrolle*. - Στη Γαλλία από το *Registre du commerce* και από το *Repertoire des Metiers*. - Στην Ιταλία από το *Registro della Camera di Commercio Industria, Agricoltura e Artigianato* ή από το *Registro delle Commissioni Provinciali per l' Artigianato*. - Στο Λουξεμβούργο από το *Registre aux Firmes* και από το *Role de la chambre des Metiers*. - Στην Ολλανδία από το *Hendelstegister*. - Στην Ισπανία από το *Registro Oficial de Contratistas del Ministerio de industria y Energia*. - Στην Πορτογαλία από το *Registo Natinal das Pessoas Colectivas*. - Στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ορλανδία ο προμηθευτής δύναται να κληθεί να δείξει ότι του έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό εγγραφής από το *Registar of Companies* ή από το *Registrar of friendly Societies* ή, εάν κατέχει τέτοιο πιστοποιητικό, να προσκομίσει βεβαίωση ένορκης δήλωσης ότι ασκεί δραστηριότητες στο συγκεκριμένο κλάδο εμπορίου στην χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος, σε ορισμένο τόπο εργασίας και σε ορισμένη εμπορική επωνυμία.

2. Οι δικαιούμενοι συμμετοχής στους διαγωνισμούς υποβάλλουν μαζί με τη προσφορά τους τα εξής δικαιολογητικά:

α) Οι Έλληνες πολίτες:

1. Εγγυητική επιστολή συμμετοχής στον διαγωνισμό.

2. Απόσπασμα ποινικού μητρώου, έκδοσης τουλάχιστον του τελευταίου τριμήνου, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί για αδίκημα σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

3. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, εκκαθάριση, αναγκαστική διαχείριση, πτωχευτικό συμβιβασμό, ή άλλη ανάλογη κατάσταση και επίσης ότι δεν τελούν υπό διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση ή έκδοσης απόφασης αναγκαστικής εκκαθάρισης ή αναγκαστικής διαχείρισης ή πτωχευτικού συμβιβασμού ή υπό άλλη ανάλογη διαδικασία.

4. Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση αρχή, από το οποίο να προκύπτει ότι είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού. Σε περίπτωση εγκατάστασής τους στην αλλοδαπή, τα δικαιολογητικά των παραπάνω εδαφίων (3) και (4) εκδίδονται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένοι, από την οποία και εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό.

5. Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο θα πιστοποιείται η εγγραφή τους σ' αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους ή βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος από αρμόδια δημόσια αρχή ή αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης για όσους ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, που θα έχουν εκδοθεί το πολύ έξι (6) μήνες πριν από την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

β) Οι αλλοδαποί:

1. Εγγυητική επιστολής συμμετοχής στον διαγωνισμό.

2. Απόσπασμα ποινικού μητρώου ή ισοδύναμου εγγράφου αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, έκδοσις τουλάχιστον του τελευταίου τριμήνου, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί για αδίκημα σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

3. Πιστοποιητικό της κατά περίπτωση αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις (3) και (4) του εδαφίου α της παραγράφου αυτής.

4. Πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, περί εγγραφής τους στα μητρώα του οικείου επιμελητηρίου ή σε ισοδύναμους επαγγελματικούς καταλόγους.

γ) Τα νομικά πρόσωπα ημεδαπά ή αλλοδαπά: Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά των εδαφίων (α) και (β) εκτός του αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή του ισοδύναμου προς τούτο εγγράφου.

δ) Οι συνεταιρισμοί:

1. Εγγυητική επιστολή συμμετοχής στον διαγωνισμό.

2. Βεβαίωση εποπτεύουσας αρχής ότι ο συνεταιρισμός λειτουργεί νόμιμα.

3. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής από το οποίο να προκύπτει ότι δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις (3) και (4) του εδαφίου α της παραγράφου αυτής.

ε) Οι ενώσεις προμηθευτών που υποβάλλουν κοινή προσφορά:

1. Όλα τα παραπάνω κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε προμηθευτή που συμμετέχει στην ένωση.

2. Πιστοποιητικό σκοπιμότητας του ΕΟΜΜΕΧ για ενώσεις προμηθευτών που αποτελούνται από μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ή παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς στις οποίες μετέχουν και επιχειρήσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού είτε μεγαλύτερου μεγέθους είτε με μη μεταποιητική δραστηριότητα και εφόσον οι εργασίες που θα εκτελεσθούν από τις ΜΜΕ ή τους παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο από 50%. Το πιστοποιητικό αυτό μπορεί να υποβληθεί και μετά την υποβολή της προσφοράς μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

3. Οι ΜΜΕ εκτός από τα πιο πάνω δικαιολογητικά μαζί με την προσφορά τους υποβάλλουν και κάθε άλλο απαραίτητο δικαιολογητικό, που εκδίδεται ή θεωρείται από τον ΕΟΜΜΕΧ, από το οποίο να προκύπτει ότι ανταποκρίνονται στα κριτήρια που καθορίζονται για τη χρηματοδότησή τους από τις πράξεις που κάθε φορά εκδίδει ο διοικητής της τράπεζας Ελλάδος.
4. Τα παραπάνω δικαιολογητικά εκτός από την εγγύηση συμμετοχής, μπορεί να μην υποβάλλονται μαζί με την προσφορά, εφόσον έχουν κατατεθεί στην υπηρεσία που διενεργεί την προμήθεια και δεν έχει λήξει η ισχύς τους, θα γίνεται δε ρητή μνεία στην προσφορά σχετικά με αυτό.
5. Εφόσον οι προμηθευτές συμμετέχουν στους διαγωνισμούς με εκπροσώπους τους υποβάλλουν, μαζί με την προσφορά, βεβαίωση εκπροσώπησης, βεβαιουμένου του γνήσιου της υπογραφής του εκπροσωπούμενου από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή ή συμβολαιογράφο.
6. Εάν σε κάποια ώρα δεν εκδίδονται τα παραπάνω πιστοποιητικά ή έγγραφα, ή δεν καλύπτουν όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, μπορούν να αντικατασταθούν από ένορκη δήλωση του προμηθευτή που γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου. Για τους προμηθευτές που στη χώρα τους δεν προβλέπεται από τον νόμο ένορκη δήλωση, αυτή μπορεί να αντικατασταθεί με υπεύθυνη σήλωση, βεβαιουμένου του γνήσιου της υπογραφής του δηλούντος από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή ή συμβολαιογράφο.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ

Άρθρο 19 παρ. 2 Οδηγίας 2014/24

Οικονομικοί φορείς

(...) 2. Στις διαδικασίες προμήθειας μπορούν να συμμετέχουν όμιλοι οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών ενώσεων. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν από τους εν λόγω ομίλους να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής.

Όταν κρίνεται αναγκαίο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα προμηθειών τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων θα πληρούν τις προϋποθέσεις όσον αφορά την

οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ή την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα κατά το άρθρο 58, εφόσον αυτό έχει αντικειμενική και αναλογική βάση. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέσουν τυποποιημένους όρους όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων θα ικανοποιούν την απαίτηση αυτή.

Οι όροι εκτέλεσης της σύμβασης από τους ομίλους οικονομικών φορέων, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους που επιβάλλονται σε μεμονωμένους συμμετέχοντες, δικαιολογούνται επίσης από αντικειμενικούς λόγους και είναι αναλογικοί (...)

Αιτιολογική Σκέψη 14 Οδηγίας 2014/24

Πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι η έννοια του «οικονομικού φορέα» πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά, ώστε να καλύπτει κάθε πρόσωπο και/ή οντότητα που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής υπό την οποία έχει επιλέξει να λειτουργεί. Ως εκ τούτου, η έννοια του οικονομικού φορέα περιλαμβάνει εταιρείες, υποκαταστήματα, θυγατρικές, συμπράξεις, συνεταιριστικές επιχειρήσεις, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, πανεπιστήμια, δημόσια και ιδιωτικά, και άλλες μορφές οντοτήτων πλην των φυσικών προσώπων, ασχέτως του εάν πρόκειται υπό όλες τις περιστάσεις για «νομικά πρόσωπα».

Αιτιολογική Σκέψη 15 Οδηγίας 2014/24

Διευκρινίζεται ότι οι όμιλοι οικονομικών φορέων, ακόμη και όταν συνασπίζονται υπό μορφή προσωρινής ένωσης, μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης χωρίς να χρειάζεται να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή. Αν χρειάζεται, φερ' ειπείν όταν απαιτείται από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη, ενδέχεται να χρειαστεί συγκεκριμένη μορφή, όταν ανατίθεται η σύμβαση σε αντίστοιχους ομίλους.

Τονιστέον επίσης ότι οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να καθορίζουν ρητά τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία ή τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, που απαιτούνται όταν οι οικονομικοί φορείς συμμετέχουν μεμονωμένα (...)

Άρθρο 58 Οδηγίας 2014/24

Κριτήρια επιλογής

1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας·
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια·
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες προϋποθέσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να εξασφαλίζεται ότι ένας υποψήφιος ή προσφέρων διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες και την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την εκτέλεση της προς ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται

και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο παράρτημα XI ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο παράρτημα αυτό.

Στις διαδικασίες προμήθειας υπηρεσιών, εφόσον οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν υποχρεώσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν, ειδικότερα, από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, φερ' ειπείν, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν επίσης να απαιτούν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων.

Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους βασικούς λόγους για την απαίτηση αυτή στα έγγραφα της προμήθειας ή στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 84.

Η αναλογία, φερ' ειπείν, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μπορεί να λαμβάνεται υπόψη όταν η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τις μεθόδους και τα κριτήρια της συνεκτίμησης αυτής στα έγγραφα προμήθειας. Οι μέθοδοι και τα κριτήρια αυτά χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, αντικειμενικότητα και αποφυγή διακρίσεων.

Όταν μια σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε σχέση με κάθε επιμέρους παρτίδα. Εντούτοις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών που πρέπει να έχουν οικονομικοί φορείς ανά ομάδες παρτίδων, σε περίπτωση που θα ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερες παρτίδες που πρέπει να εκτελεστούν ταυτοχρόνως.

Εάν οι συμβάσεις βάσει συμφωνίας-πλαisiού πρόκειται να ανατεθούν μετά από προκήρυξη νέου διαγωνισμού, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των συγκεκριμένων συμβάσεων που θα εκτελεστούν ταυτοχρόνως, ή, εάν αυτό δεν είναι γνωστό, βάσει της εκτιμώμενης αξίας της συμφωνίας-πλαisiού. Στην περίπτωση δυναμικού συστήματος αγορών, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των συγκεκριμένων συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος.

4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν υποχρεώσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την πείρα για την εκτέλεση της σύμβασης σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν, ειδικότερα, από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειριών, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει την αναγκαία επαγγελματική ικανότητα εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Στο πλαίσιο διαδικασιών προμήθειας αγαθών για τα οποία απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τα απαιτούμενα κριτήρια συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 37 παρ. 2 Οδηγίας 2014/25

(...) 2. Στις διαδικασίες προμηθειών μπορούν να συμμετέχουν όμιλοι οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών ενώσεων. Οι αναθέτοντες φορείς δεν υποχρεώνουν τους εν λόγω ομίλους να διαθέτουν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής.

Όταν κρίνεται αναγκαίο, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα προμηθειών τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων πρέπει να πληρούν τα κριτήρια και τις και τις απαιτήσεις σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, που αναφέρονται στα άρθρα 77 έως 81, εφόσον αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και είναι αναλογικό. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέσουν τυποποιημένους όρους όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων θα ικανοποιούν την απαίτηση αυτή.

Οι όροι εκτέλεσης της σύμβασης από τους ομίλους οικονομικών φορέων, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους που επιβάλλονται σε μεμονωμένους συμμετέχοντες, δικαιολογούνται επίσης από αντικειμενικούς λόγους και είναι αναλογικοί (...)

Αιτιολογική Σκέψη 17 Οδηγίας 2014/25

Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι η έννοια του «οικονομικού φορέα» θα πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά, ώστε να καλύπτει κάθε πρόσωπο και/ή οντότητα που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής υπό την οποία έχει επιλέξει να λειτουργεί. Ως εκ τούτου, η έννοια του οικονομικού φορέα περιλαμβάνει εταιρείες, υποκαταστήματα, θυγατρικές, συμπράξεις, συνεταιριστικές επιχειρήσεις, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, πανεπιστήμια, δημόσια και ιδιωτικά, και άλλες μορφές οντοτήτων πλην των φυσικών προσώπων, ασχέτως του εάν πρόκειται πάντοτε για «νομικά πρόσωπα».

Αιτιολογική Σκέψη 18 Οδηγίας 2014/25

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι όμιλοι οικονομικών φορέων, ακόμη και όταν συνασπίζονται υπό μορφή προσωρινής ένωσης, μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης χωρίς να χρειάζεται να λάβουν συγκεκριμένη νομική μορφή. Στο βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο, όταν για παράδειγμα απαιτείται από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη, μπορεί να απαιτηθεί από τους ομίλους οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή, όταν τους ανατεθεί η σύμβαση.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί επίσης ότι οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να μπορούν να καθορίζουν

ρητά τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων πρέπει να πληρούν τα κριτήρια και τις απαιτήσεις σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, που απαιτούνται όταν οι οικονομικοί φορείς συμμετέχουν μεμονωμένα (...)

Άρθρο 77 Οδηγίας 2014/25

Συστήματα προεπιλογής

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να θεσπίζουν και να διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής των οικονομικών φορέων.

Οι αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι θεσπίζουν ή διαχειρίζονται ένα σύστημα προεπιλογής εξασφαλίζουν τη δυνατότητα των οικονομικών φορέων να υποβάλλουν, ανά πάσα στιγμή, αίτηση για προεπιλογή.

2. Το σύστημα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 είναι δυνατόν να περιλαμβάνει διάφορα στάδια προεπιλογής.

Οι αναθέτοντες φορείς θεσπίζουν αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση για προεπιλογή, καθώς και αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια για τη λειτουργία του συστήματος προεπιλογής, που καλύπτουν θέματα όπως η εγγραφή στο σύστημα, η περιοδική επικαιροποίηση των προεπιλογών, αν υπάρχουν, και η διάρκεια του συστήματος.

Όταν τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιέχουν τεχνικές προδιαγραφές, εφαρμόζονται τα άρθρα 60 έως 62. Τα κριτήρια και κανόνες είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζονται, εάν παρίσταται ανάγκη.

3. Τα κριτήρια και κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 παρέχονται, κατ' αίτηση, στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Η αναπροσαρμογή αυτών των κριτηρίων και κανόνων ανακοινώνεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς.

Εάν ένας αναθέτων φορέας κρίνει ότι το σύστημα προεπιλογής ορισμένων τρίτων φορέων ή οργανισμών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του, ανακοινώνει στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς τις επωνυμίες των εν λόγω τρίτων φορέων ή οργανισμών.

4. Τηρείται μητρώο των προεπιλεγέντων οικονομικών φορέων· το μητρώο αυτό μπορεί να χωρίζεται σε κατηγορίες ανάλογα με τα είδη των συμβάσεων για τις οποίες ισχύει η προεπιλογή.

5. Όταν η προκήρυξη του διαγωνισμού γίνεται με ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, οι συγκεκριμένες συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που καλύπτονται από το σύστημα προεπιλογής ανατίθενται με κλειστές διαδικασίες ή διαδικασίες με διαπραγμάτευση, όπου όλοι οι προσφέροντες ή οι συμμετέχοντες επιλέγονται μεταξύ των υποψηφίων που έχουν ήδη προεπιλεγεί βάσει ενός τέτοιου συστήματος.

6. Οποιαδήποτε τέλη χρεώνονται σε σχέση με τις αιτήσεις προεπιλογής ή με την επικαιροποίηση ή τη διατήρηση ήδη χορηγηθείσας προεπιλογής σύμφωνα με το σύστημα προεπιλογής είναι ανάλογες του παραγόμενου κόστους.

Άρθρο 78 Οδηγίας 2014/25

Κριτήρια ποιοτικής επιλογής

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να θεσπίζουν αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής των προσφερόντων ή των υποψηφίων· οι εν λόγω κανόνες και κριτήρια είναι στη διάθεση των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων.

2. Εάν οι αναθέτοντες φορείς χρειάζεται να εξασφαλίσουν μια κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της διαδικασίας προμήθειας και των πόρων που απαιτούνται για την

εκτέλεσή της, μπορούν, σε κλειστές διαδικασίες ή σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικούς διαλόγους ή σε συμπράξεις καινοτομίας, να θεσπίσουν αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που αντανακλούν την ανάγκη αυτή και να επιτρέψουν στον αναθέτοντα φορέα να μειώσει τον αριθμό των υποψηφίων που θα προσκληθούν να υποβάλουν προσφορές ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση. Ο αριθμός των επιλεγέντων υποψηφίων πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης επαρκούς ανταγωνισμού.

Άρθρο 79 Οδηγίας 2014/25

Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων

1. Εάν οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα του οικονομικού φορέα, ή με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητές του, ο οικονομικός φορέας μπορεί, οσάκις απαιτείται, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με τους εν λόγω φορείς. Όσον αφορά τα κριτήρια αναφορικά με τους τίτλους σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης ή της οικείας επαγγελματικής πείρας, οι οικονομικοί φορείς δύνανται ωστόσο να στηρίζονται μόνο στις ικανότητες άλλων φορέων εφόσον οι τελευταίοι εκτελούν τα έργα ή παρέχουν τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι εν λόγω ικανότητες. Όταν ένας οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, πρέπει να αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι θα διαθέτει τα μέσα αυτά καθ' όλη την περίοδο ισχύος του συστήματος προεπιλογής, π.χ. με την παρουσίαση δέσμευσης εκ μέρους των εν λόγω φορέων.

Εφόσον, δυνάμει του άρθρου 80 της παρούσας οδηγίας, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια εξαίρεσης ή επιλογής που προβλέπονται από την οδηγία 2014/24/ΕΕ, οι αναθέτοντες φορείς επαληθεύουν σύμφωνα με το άρθρο 80 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας εάν οι άλλοι φορείς στην ικανότητα των οποίων ο οικονομικός φορέας προτίθεται να στηρίζεται πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής ή εάν υφίστανται λόγοι εξαίρεσης, στους οποίους αναφέρονται οι αναθέτοντες φορείς δυνάμει του άρθρου 57 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Ο αναθέτων φορέας απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει φορέα έναντι του οποίου συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, τους οποίους ανέφερε ο αναθέτων φορέας. Ο αναθέτων φορέας δύναται να απαιτήσει, ή να υποχρεωθεί από το κράτος μέλος να απαιτήσει, από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει φορέα έναντι του οποίου συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, τους οποίους ανέφερε ο αναθέτων φορέας.

Όταν οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα και τους φορείς αυτούς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ιδίους όρους, ένας όμιλος οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 37 παράγραφος 2, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στον όμιλο ή άλλων φορέων.

2. Εάν οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτές διαδικασίες, σε κλειστές διαδικασίες, σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικούς διαλόγους ή σε συμπράξεις καινοτομίας, περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα του οικονομικού φορέα, ή με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητές του, ο οικονομικός φορέας μπορεί, οσάκις απαιτείται και για μια συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με τους εν λόγω φορείς. Όσον αφορά τα κριτήρια αναφορικά με τους τίτλους σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης ή της οικείας επαγγελματικής πείρας, οι οικονομικοί φορείς δύνανται ωστόσο

να στηρίζονται μόνο στις ικανότητες άλλων φορέων εφόσον οι τελευταίοι εκτελούν τα έργα ή παρέχουν τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι εν λόγω ικανότητες. Όταν ένας οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, πρέπει να αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι διαθέτει τα απαραίτητα μέσα, π.χ. με την παρουσίαση σχετικής δέσμευσης εκ μέρους των εν λόγω φορέων.

Εφόσον, δυνάμει του άρθρου 80 της παρούσας οδηγίας, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια εξαίρεσης ή επιλογής που προβλέπονται από την οδηγία 2014/24/ΕΕ, οι αναθέτοντες φορείς επαληθεύουν σύμφωνα με το άρθρο 80 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας εάν οι άλλοι φορείς στην ικανότητα των οποίων ο οικονομικός φορέας προτίθεται να στηρίζεται πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής ή εάν υφίστανται λόγοι εξαίρεσης, στους οποίους αναφέρονται οι αναθέτοντες φορείς δυνάμει του 57 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Ο αναθέτων φορέας απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή έναντι του οποίου συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, τους οποίους ανέφερε ο αναθέτων φορέας. Ο αναθέτων φορέας δύναται να απαιτήσει, ή να υποχρεωθεί από το κράτος μέλος να απαιτήσει, από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει φορέα έναντι του οποίου συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, τους οποίους ανέφερε ο αναθέτων φορέας.

Όταν οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα και τους φορείς αυτούς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους, ένας όμιλος οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 37, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στον όμιλο ή άλλων φορέων

3. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων, συμβάσεων υπηρεσιών και εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης αγαθών, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, σε περίπτωση που η προσφορά υποβάλλεται από κοινοπραξία οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 37 παράγραφος 2, από έναν από τους συμμετέχοντες στην κοινοπραξία αυτή.

Άρθρο 80 Οδηγίας 2014/25

Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στην οδηγία 2014/24/ΕΕ

1. Οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής, καθώς και οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτές διαδικασίες, σε κλειστές διαδικασίες, σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικούς διαλόγους ή σε συμπράξεις καινοτομίας, μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 57 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν.

Όταν ένας αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 57 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

Εφόσον απαιτείται από τα κράτη μέλη, τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιλαμβάνουν επιπλέον τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 57 παράγραφος 4 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο του παρόντος άρθρου 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στο άρθρο 58 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν, ιδιαίτερα όσον αφορά τα όρια για τις

απαιτήσεις που αφορούν τους ετήσιους κύκλους εργασιών, όπως προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου.

3. Για τον σκοπό της εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται τα άρθρα 59 έως 61 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Άρθρο 81 Οδηγίας 2014/25

Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

1. Οι αναθέτοντες φορείς, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Αναγνωρίζουν δε ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2. Εάν οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με το άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Αναγνωρίζουν δε ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν είχε πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν είχε τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, ο αναθέτων φορέας αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης.

3. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών, κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως στοιχεία αποδεικτικά της συμμόρφωσης με ποιοτικά και περιβαλλοντικά πρότυπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.

